

มาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า*

LAW ENFORCEMENT MEASURES TO CONTROL E-CIGARETTES

ศิริทิพย์ ขจรสุขศิริ

Sirintip Khajornsooksiri

ดลนภา นันทวโรไพ

Dolnapa Nantawaroprai

คณะนิติศาสตร์ปริติ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ประเทศไทย

Faculty of Pridi Banomyong Law, Dhurakij Pundit University, Thailand

E-mail: sirintip.4487@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการบังคับใช้กฎหมายต่อการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยมีหลายฉบับและบังคับใช้โดยหลายหน่วยงาน จนไม่อาจใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาพรวมก็เพื่อบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าทั้งนั้น แต่ปัจจุบันยังคงไม่มีการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติมาใช้บังคับในการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มีหน่วยงานใดที่รับเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า รวมทั้งปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากการตีความกฎหมายที่ไม่ชัดเจนเป็นเหตุให้มาตรการทางกฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งความไม่มีประสิทธิภาพของผู้บังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า รัฐบาลควรบังคับใช้กฎหมายควบคู่กับการให้ความรู้เชิงนโยบาย ซึ่งปัญหาแท้จริงแล้วอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่จริงจัง ผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องร่วมกันลงมือจัดการในเรื่องบุหรี่ไฟฟ้า โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและการณรงค์ให้ความรู้ เป็นการใช้กฎหมายควบคู่กับการให้ความรู้เชิงนโยบาย เพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งบุหรี่ไฟฟ้าอาจเป็นช่องทางนำไปสู่การใช้สารเสพติดอื่นๆ ได้ แต่การสร้างตระหนักรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและขาดความต่อเนื่อง ภาครัฐควรร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบดิจิทัล อย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายในการบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: บุหรี่ไฟฟ้า, ผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพ, การบังคับใช้กฎหมาย

* Received 24 June 2025; Revised 18 July 2025; Accepted 22 July 2025

Abstract

This research aims to study the enforcement measures of laws regarding the control of e-cigarette in order to enhance the effectiveness of legal enforcement. The study found that many legal measures are currently used to regulate electronic cigarettes in Thailand, and they are enforced by various agencies. This fragmentation has resulted in inefficiencies in the implementation and enforcement of the law. Although all existing measures aim to enforce laws for the control of electronic cigarettes, there is currently no specific legislation at the level of an Act enacted exclusively for this purpose. Moreover, no single agency has been designated as the lead authority responsible for enforcing laws related to electronic cigarette control. Additionally, the problem of corruption among government officials is in the enforcement process. The lack of clear legal interpretation has hindered the effective enforcement of legal measures. In addition, the inefficiency of law enforcement officers responsible for electronic cigarette control further contributes to the problem. The government should implement legal enforcement in parallel with policy-oriented public education, as the problem primarily lies in the lack of serious commitment to law enforcement. Law enforcement authorities must work collaboratively to address the issue of electronic cigarettes through serious enforcement of existing laws and public awareness campaigns. This approach combines legal enforcement with policy-oriented education, aligning with the government's policy on drug suppression, as electronic cigarettes may serve as a gateway to other forms of narcotics. However, current efforts to raise awareness about the harmful effects of electronic cigarettes are neither comprehensive nor continuous, failing to effectively reach target groups. The government should collaborate with private sector experts to develop innovative, participatory digital learning models that can effectively reach all target groups, in order to enhance the efficiency of law enforcement.

Keywords: Electronic Cigarettes, Effects on Life and Health, Legal Enforcement

บทนำ

บุหรี่ไฟฟ้า เป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในหลายๆ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดย “บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์” หรือ “บุหรี่ไฟฟ้า” เป็นหนึ่งในนวัตกรรมที่โดดเด่นและแพร่หลายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา หลังกำเนิดขึ้นเมื่อปี 2546 ซึ่งถูกคิดค้นและพัฒนาขึ้นในประเทศจีนโดยเฮอร์ชี่ ลี (Hon Lik) เป็นผู้ประดิษฐ์และจดสิทธิบัตรบุหรี่ไฟฟ้างดงาม ซึ่งตัวเขาเองสูบบุหรี่อย่างหนักและบิดาของเขาเสียชีวิตจากมะเร็งปอดซึ่งเป็นผลจากการสูบบุหรี่ ฮอน ลี ต้องการจะพัฒนาบุหรี่ไฟฟ้ามาเพื่อช่วยให้เขาเลิกสูบบุหรี่ธรรมดา (แต่ปรากฏว่าปัจจุบันเขายังสูบบุหรี่ธรรมดาและบุหรี่ไฟฟ้า หรือ dual

user) โดยเขานำเสนอนวัตกรรมใหม่นี้ให้กับบริษัท Golden Dragon Holdings ซึ่งตอนหลังเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท Ruyan และบุหรี่ไฟฟ้าได้วางจำหน่ายในประเทศจีนในปีถัดมาภายใต้ชื่อ Ruyan และต่อมาในปี 2549 มีการแพร่หลายสู่สหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป โดยได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วเพราะไม่มีกลิ่นหรือควัน สามารถสูบได้ทุกหนทุกแห่ง ค่าใช้จ่ายถูกกว่าการสูบบุหรี่ นอกจากนี้ ยังมีคำกล่าวอ้างสรรพคุณว่า สูบแล้วไม่เป็นอันตรายจากโรคมะเร็งอีกด้วย แต่ต่อมาองค์การอนามัยโลกได้ประกาศว่า “บุหรี่ไฟฟ้าไม่ใช่อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับการเลิกบุหรี่”

บุหรี่ไฟฟ้ามีการพัฒนาเรื่อยมาแบ่งได้ประมาณ 4 ยุค คือ 1) ยุคแรก first generation หรือรุ่นที่เรียกว่า mini e-cig หรือ cigar-like คือการออกแบบบุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง โดยทำออกมาคล้ายคลึงกับบุหรี่มวนมากที่สุด แต่เปลี่ยนวิธีการให้ความร้อนจากการเผาไหม้เป็นการเพิ่มความร้อนจากขดลวดให้เกิดไอน้ำแทน โดยมีชื่อเล่นว่า ชิคาโลก (Cigalike) 2) ยุคที่สอง second generation หรือรุ่นที่เรียกว่า medium e-cig หรือรุ่น “ปากกา” คือ การทำบุหรี่ไฟฟ้าเป็นแบบปากกา มีลักษณะเป็นแท่งคล้ายกับบุหรี่ชิคาเรต และแบบ Cigalike เพียงแต่สามารถเติมน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า และชาร์จแบตเตอรี่เพื่อใช้ซ้ำได้ 3) ยุคที่สาม third generation หรือรุ่นที่เรียกว่า advanced personalized vaporizer หรือเรียกรุ่น box หรือ tank คือบุหรี่ไฟฟ้าที่เป็นแบบเป็นแท่ง มีขนาดใหญ่ขึ้นจากบุหรี่ไฟฟ้าในรุ่นที่สอง โดยสามารถปรับแรงดันไฟฟ้าขนาดขดลวดของตัวที่ทำให้เกิดไอและความร้อน รวมถึงปริมาณของน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าได้ ซึ่งบุหรี่ไฟฟ้าส่วนใหญ่ในท้องตลาดนั้น จะเป็นบุหรี่ไฟฟ้าที่มีแผงวงจรควบคุม (Regular mod) ตัวเครื่องมีการจ่ายไฟที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับบุหรี่ไฟฟ้ารูปแบบอื่นๆ บุหรี่ไฟฟ้าชนิดนี้มักใช้งานคู่กับนิโคตินสังเคราะห์ ประเภทฟรีเบส (Freebase) ที่มีลักษณะค่อนข้างเหลว 4) ยุคที่สี่ fourth generation หรือรุ่นที่เรียกว่า vape หรือ pod หรือ mod พัฒนามาจากรุ่นที่ 3 โดยบุหรี่ไฟฟ้าแบบพอด (Pod) หรือพอดบุหรี่ไฟฟ้า (Pod System) เป็นบุหรี่ไฟฟ้าที่มีขนาดเล็กกะทัดรัด พกพาได้ง่าย ส่วนใหญ่ถูกออกแบบให้ใช้งานกับนิโคตินสังเคราะห์ประเภทซอลนิค (Salt nic) ซึ่งมีความเข้มข้นของนิโคตินสูง สูบได้ง่าย ลดการระคายเคืองคอ ร่างกายดูดซึมสารนิโคตินได้อย่างรวดเร็ว และอีกหนึ่งรูปแบบที่พบได้มาก คือ การผสมผสานบุหรี่ไฟฟ้าระบบพอดและมอดเข้าด้วยกัน (Pod - Mods) ซึ่งมีขนาด รูปร่าง และสีสันทันทีหลากหลาย

การแพร่หลายของการสูบบุหรี่ไฟฟ้าพบมากในกลุ่มผู้สูบบุหรี่รุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้น โดยเหตุผลหลักในการเลือกสูบบุหรี่ไฟฟ้าคือ เชื่อว่าเป็นการเลิกบุหรี่ (Hajek, P. et al, 2019) ราคาถูก กลิ่นควันไม่เหม็น และการรับรู้ว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีผลเสียต่อสุขภาพน้อยกว่าการสูบบุหรี่แบบดั้งเดิม ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการโฆษณาชวนเชื่อในสื่อต่างๆ ที่ชี้้นำทำให้ผู้สูบเข้าใจผิดเกี่ยวกับสารประกอบและผลกระทบต่อสุขภาพของบุหรี่ไฟฟ้า แต่จากผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาทำให้ทราบว่า นิโคตินเป็นอันตรายต่ออวัยวะต่างๆ ของร่างกาย เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้ามีสารนิโคตินปริมาณสูง โลหะหนัก สารก่อมะเร็ง และในสารปรุงแต่งน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้ายังมีสารเคมีอื่นๆ หลายชนิด ส่งผลให้เสพติดได้ง่าย และเลิกสูบยากขึ้น และสารก่อมะเร็งอีกหลายชนิดที่ถูกตรวจพบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งต่อตัวผู้สูบเองและผู้ที่อยู่ใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและทารกในครรภ์ กิติพงษ์ เรือนเพ็ชร (2564) ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีมาตรการห้ามนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเด็ดขาด เพื่อป้องกันมิให้นำบุหรี่ไฟฟ้าไปใช้อันก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ สังคม ความมั่นคงของประเทศ และความ

สงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมถึงการป้องกันเด็กและเยาวชน จากการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งสถานะทางกฎหมายของประเทศไทยบุหรี่ไฟฟ้าจัดเป็นสินค้าที่ต้องห้ามอย่างเด็ดขาด (จิระวัฒน์ อยู่สบาย, 2562) มีกฎหมายเพื่อปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ 4 ฉบับ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 เป็นการกำหนดมาตรการ “ห้ามนำเข้าซึ่งของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร” ซึ่งรวมถึงบารากูดั้งเดิม ตัวยาบารากูดั้งเดิม บารากูไฟฟ้า น้ำยาสำหรับเติมบารากูไฟฟ้า หรือบุหรี่ไฟฟ้า หากมีผู้ใดทำการฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับเป็นเงิน 4 เท่าของสินค้านั้น ซึ่งรวมค่าอากร หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของนั้น รวมถึง “การซื้อ หรือรับไว้โดยประการใด” ซึ่งสินค้าข้างต้นนั้น หากมีผู้ใดทำการฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับเป็นเงิน 4 เท่าของสินค้านั้น ซึ่งรวมค่าอากร หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 เรื่อง การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ กำหนดไว้ในมาตรา มาตรา 42 ห้ามผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ เว้นแต่เป็นเขตสูบบุหรี่ที่กำหนดตามมาตรา 41 วรรคสอง และมาตรา 67 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

3. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 เป็นการกำหนดมาตรการ “ห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักร” ได้แก่ บารากูดั้งเดิม บารากูไฟฟ้า บุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพสุขอนามัย หากมีผู้ใดทำการฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับเป็นเงิน 5 เท่าของสินค้านั้น หรือทั้งจำทั้งปรับและรับสินค้านั้น รวมทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะที่ใช้ในการบรรทุกสินค้านั้นด้วย

4. คำสั่งคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ ที่ 24/2567 เรื่อง “ห้ามผลิตเพื่อขาย ห้ามขายหรือให้บริการสินค้า บารากู บารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบารากู น้ำยาสำหรับเติมบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” เป็นการกำหนดมาตรการ “ห้ามผลิตเพื่อขาย ห้ามขาย หรือให้บริการ” จึงมีมติให้มีคำสั่งห้ามผลิตเพื่อขายหรือห้ามให้บริการสินค้า “บารากู บารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบารากู น้ำยาสำหรับเติมบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” หากมีผู้ประกอบการผู้ใดทำการฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 6 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาเห็นว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยมีหลายฉบับบัญญัติในด้านที่แตกต่างกัน และบังคับใช้โดยหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน ซึ่งภาพรวมก็เพื่อบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าทั้งนั้น แต่การบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันมีลักษณะเป็นการต่างคนต่างใช้ ยังไม่มีการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายกลางมาใช้บังคับในการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มีหน่วยงานใดที่รับเป็นหน่วยงานหลักเป็นผู้รับผิดชอบกฎหมายดังกล่าวเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งหากพิจารณาจากภาพรวมของการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันจึงพบว่าการเกี่ยงกันในการปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งอาจจะเกิดจากหลายปัจจัยว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้ดำเนินการ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมายังไม่เป็นรูปธรรม ขาดการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า รัฐบาลจึงจำเป็นต้องประสานความร่วมมืออย่างเป็นระบบและเข้มข้นจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชนในการให้ความรู้เชิงนโยบายเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ไฟฟ้า และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เยาวชนถึงพิษภัยของ

บุหรี่ปัฟในสื่อต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนไทยอีกด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การลดปัญหาเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐในการตีความกฎหมายให้ชัดเจน เพราะกฎหมายไทยไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการพกพา ครอบครอง หรือการใช้บุหรี่ปัฟไฟฟ้าโดยชัดแจ้ง ซึ่งกฎหมายที่ได้ให้อำนาจรัฐหรือองค์กรของรัฐในการใช้อำนาจจะต้องวางอยู่บน หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเป็นการกระทำทางปกครองที่มุ่งประโยชน์สาธารณะ แต่การที่รัฐจะใช้อำนาจดังกล่าวจะต้องเป็นกรณีที่มีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันตามหลักความเสมอภาคหรือหลักการที่สิทธิของราษฎรที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกันคือ ต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันและปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะสำคัญเฉพาะของแต่ละคน ดังที่รัฐธรรมนูญปัจจุบันได้บัญญัติถึงหลักความเสมอภาคไว้ ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคนที่กล่าวอ้างกับการกระทำใดๆ ของรัฐได้ หากเรื่องนั้นมิได้มีการกำหนดไว้ในหลักความเสมอภาคเฉพาะเรื่อง และถือเป็นสิทธิของบุคคลเพื่อเรียกร้องให้มี การใช้ อำนาจอย่างอำนาจอใจ

แต่อย่างไรก็ดี ผู้บริโภคทุกคนย่อมย่อมมีสิทธิในการเลือกเป็นของตนเอง โดยสิทธิของผู้บริโภคมีทั้งสิทธิผู้บริโภคสากลและสิทธิผู้บริโภคของประเทศไทย ซึ่งผู้บริโภค (International Organization of Consumers Union) หรือ IOCU เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2503 ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น (Consumers International) หรือ CI ได้กำหนดสิทธิของผู้บริโภคสากลไว้ 8 ประการ คือ 1) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย 2) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร 3) สิทธิที่จะซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคในราคายุติธรรม 4) สิทธิที่จะร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม 5) สิทธิที่จะได้รับชดเชยความเสียหาย 6) สิทธิที่จะได้รับบริโภคการศึกษา 7) สิทธิที่จะได้รับความจำเป็นขั้นพื้นฐาน 8) สิทธิที่จะได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด (สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2542)

โดยศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้บริโภค” หมายถึง ผู้ซื้อสินค้าหรือได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และในภายหลังได้รวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้จะมีได้เสียค่าตอบแทนก็ตาม (ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, 2543) ซึ่งสิทธิของผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้ตราขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิของประชาชนซึ่งอยู่ในฐานะผู้บริโภคให้ได้รับความคุ้มครองจากการบริโภคสินค้าและบริการ โดยมุ่งใช้วิธีบังคับหรือลงโทษผู้ประกอบการในลักษณะที่มีโทษทางอาญาเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งบัญญัติสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไว้ 5 ประการ ดังนี้

(1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิษภัยแก่ผู้บริโภค รวมทั้งตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิดในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยไม่เป็นธรรม

(2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยความสมัครใจของผู้บริโภคและปราศจากการชักจูงอันไม่เป็นธรรม

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

(4) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

(5) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามข้อ (1) (2) (3) และ (4) ดังกล่าวข้างต้น (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, 2545)

จะเห็นว่า กฎหมายไทยมีการลงโทษผู้นำเข้า ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้า โดยใช้วิธีบังคับหรือลงโทษทางอาญาที่รุนแรงเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและการปฏิบัติตามกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดี การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น รัฐมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันภัยต่างๆ และสร้างความชอบธรรมในสังคม การใช้อำนาจรัฐจะต้องอยู่ภายในกรอบของรัฐธรรมนูญด้วยหลักความเสมอภาค ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล รัฐจะใช้อำนาจตามอำเภอใจไม่ได้ (ประยูร กาญจนดุล, 2538) และกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งทำให้รัฐธรรมนูญเป็นกฎเกณฑ์ที่มีผลบังคับสูงสุด กฎหมายและกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญย่อมมีผลเป็นโมฆะ ส่งผลให้หลักความชอบด้วยกฎหมาย (วรนารี สิงโต) สัมพันธ์กับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความชอบธรรม และความมั่นคงแห่งนิติฐานะ โดยที่การดำเนินการกับผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ลงโทษปรับทางปกครองเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว การกระทำของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในการบังคับโทษปรับทางปกครองย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ดังนั้น การใช้อำนาจของผู้มีอำนาจในการบังคับโทษปรับทางปกครองจำเป็นต้องสอดคล้องและอยู่ภายใต้บังคับของหลักการปกครองแบบนิติรัฐ กล่าวโดยสรุป โทษทางปกครอง คือการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องกระทำ แต่ยังไม่ร้ายแรงถึงระดับความผิดทางอาญาที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เช่น ประชาชนที่มีบุหรี่ยาสูบไว้ในครอบครองโดยส่วนตัว หากพบเห็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาจใช้วิธีการบังคับโทษทางปกครอง แทนการใช้โทษทางอาญา เนื่องด้วยภาระหน้าที่ในการปฏิบัติราชการด้านต่างๆ ของฝ่ายปกครอง จำเป็นต้องดำเนินการด้วยความต่อเนื่องและรวดเร็ว จึงมีการนำโทษปรับทางปกครองมาใช้เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งโทษปรับทางปกครองนำมาใช้บังคับกับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองสำหรับการกระทำที่ไม่มีผลต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือต่อชีวิตร่างกายของผู้อื่น ดังเช่น โทษปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า

2. เพื่อศึกษากฎหมายเปรียบเทียบของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายต่อการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย
4. เพื่อสร้างมาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) ผู้วิจัยทำการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากตำรา หนังสือ บทความในวารสาร งานวิจัย คำพิพากษาศาลสูง และเอกสารที่อยู่ในเว็บไซต์ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและแปลความหมายจากการเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย โดยมาตรการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ พบว่า

ประเทศไทย ห้ามนำเข้าทุกชนิด ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าทุกชนิด โดยมีกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายของศุลกากร เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ

ประเทศสิงคโปร์ ห้ามนำเข้าทุกชนิด ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าทุกชนิด ห้ามทุกกรณี โดยมีกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการโฆษณา รวมทั้งกฎหมายศุลกากร เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ

ประเทศแคนาดา อนุญาตให้นำเข้าได้เฉพาะบุหรี่ไฟฟ้าชนิดมีใบสั่งจ่ายของแพทย์ อนุญาตให้ขายบุหรี่ไฟฟ้าทุกชนิด ยกเว้นกฎหมายบางมลรัฐห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าที่เติมกลิ่น รส ห้ามการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้าที่มีลักษณะดึงดูดใจต่อผู้เยาว์ ห้ามการให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ โดยมีกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้า กฎหมายศุลกากร กฎหมายมลรัฐ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ

ประเทศออสเตรเลีย ห้ามนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าชนิดใช้แล้วทิ้ง (มีผลตั้งแต่ 1 ม.ค. 2567) อนุญาตให้ขายได้เฉพาะบุหรี่ไฟฟ้าที่แพทย์สั่งจ่ายผ่านร้านยาเท่านั้น ห้ามขายบุหรี่ชนิดใช้แล้วทิ้ง ห้ามการโฆษณา การส่งเสริมการขาย การตลาดบุหรี่ไฟฟ้าเหมือนผลิตภัณฑ์ยาสูบทั่วไป โดยมีกฎหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ กฎหมายศุลกากร กฎหมายมลรัฐ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษามาตรการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า เห็นว่า บุหรี่ไฟฟ้า ถือเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ที่มีสารนิโคตินปริมาณสูง โลหะหนัก สารก่อมะเร็ง และในสารปรุงแต่งน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า

ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ แสดงให้เห็นว่าบุรีไฟฟ้าถือเป็นบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติอย่างร้ายแรง ประเทศไทยจึงได้มีการออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมบุรีไฟฟ้า ห้ามนำเข้าและห้ามจำหน่ายอย่างเด็ดขาด แต่มาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ไม่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ ยังคงพบเห็นกันอย่างแพร่หลาย อีกทั้ง ผู้บังคับใช้กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้กฎหมายมีการเรียกรับผลประโยชน์ในทางทุจริต ซึ่งจากการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุรีไฟฟ้า รวมทั้งความเป็นมา สภาพปัญหา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายควบคุมบุรีไฟฟ้าทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ จึงได้จัดทำบทสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุรีไฟฟ้า อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับในประเทศไทยมีหลายฉบับ จากการศึกษพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุรีไฟฟ้าในประเทศไทยมีหลายฉบับ บัญญัติในด้านที่แตกต่างกัน และบังคับใช้โดยหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน ซึ่งภาพรวมก็เพื่อบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมบุรีไฟฟ้าทั้งนั้น แต่เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายของไทยเป็นการต่างคนต่างใช้ จึงทำให้การบังคับใช้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งในปัจจุบันยังคงไม่มีการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายกลางมาใช้บังคับในการควบคุมบุรีไฟฟ้าไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มีหน่วยงานใดที่รับเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายบุรีไฟฟ้าโดยเฉพาะ ซึ่งหากพิจารณาจากภาพรวมของการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันจึงพบว่ามีกรณีการเกี่ยงกันในการปราบปรามบุรีไฟฟ้า ซึ่งอาจจะเกิดจากหลายปัจจัยว่าใครหรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้ดำเนินการ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

2. ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายและการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ จากการศึกษพบว่า กฎหมายไทยไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการพกพา ครอบครอง หรือการใช้บุรีไฟฟ้าโดยชัดแจ้ง ซึ่งสิทธิเหล่านี้เป็นสิทธิตามพฤติการณ์ทั่วไปที่ผู้บริโภคจะเข้าใจได้ว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ มีแต่เพียงข้อกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้า นำพา ส่งออก การจำหน่าย และการบริการเท่านั้น ซึ่งเป็นพฤติการณ์ของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมาย หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นก็ต้องอาศัยเพียงดุลพินิจของเจ้าพนักงานเป็นหลัก มิได้ตัดสินความถูกผิดจากบทบัญญัติของกฎหมายโดยตรง ความไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอนหนึ่งอันเดียวกัน รวมถึงการไม่มีกฎหมายมาบังคับใช้ในประเทศไทย ส่งผลให้ผู้อยู่ภายใต้กฎหมายมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน ตีความและปฏิบัติตนภายใต้กรอบของกฎหมายไปในทางที่ไม่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง ก่อให้เกิดปัญหาที่พบมากในปัจจุบัน คือการที่บุคคลถูกดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงาน เนื่องด้วยเหตุพกพาบุรีไฟฟ้าไปในที่สาธารณะในการใช้ส่วนตัว กรณีนี้เป็นปัญหากับทั้งประชาชนในราชอาณาจักรไทยเอง รวมถึงชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรด้วย ที่ถูกดำเนินการจับกุมในฐานความผิดครอบครองสินค้าไม่เสียภาษี ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ซึ่งมีการเรียกเก็บค่าปรับจากการกระทำความผิด หากบุคคลไม่ชำระค่าปรับ บุคคลนั้นจะถูกดำเนินการ

กักขัง ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นเหตุให้เกิดการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ก่อให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ในการเรียกรับประโยชน์จากประชาชนโดยมิชอบ

3. การให้ความรู้เชิงนโยบายประกอบการบังคับใช้กฎหมายจากการศึกษาพบว่า การบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรีไฟฟ้าของประเทศไทยมีมาแล้วหลายปี แต่ยังไม่มีความชัดเจน หละหลวม ลำช้า ไม่จริงจังและไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยรณรงค์บุหรีไฟฟ้ากันมาตลอด แต่ยังมีประชาชนรวมทั้งเด็กและเยาวชนมองว่าบุหรีไฟฟ้าไม่อันตราย ซึ่งการขยับครั้งนี้มาจากคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่กำหนดการปราบปรามบุหรีไฟฟ้าภายใน 30 วัน เห็นได้ว่าทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างเร่งรีบดำเนินการรวมทั้งออกกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว หากเปรียบเทียบสถิติจำนวนคดีกับกรณีที่ไม่มีนโยบายเร่งด่วนจากนายกรัฐมนตรี ผู้บังคับใช้กฎหมายก็ได้เร่งรีบดำเนินการแต่อย่างใด ยังคงล่าช้า หละหลวมในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจำนวนผู้สูบบุหรีไฟฟ้ามีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ผู้เขียนจึงมองว่า ปัญหาแท้จริงแล้วอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่จริงจังและไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องร่วมกันลงมือจัดการในเรื่องบุหรีไฟฟ้า โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และการรณรงค์ให้ความรู้ ซึ่งนับเป็นการใช้กฎหมายควบคู่กับการให้ความรู้เชิงนโยบาย เพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการปราบปรามยาเสพติด เนื่องจากบุหรีไฟฟ้าอาจเป็นช่องทางนำไปสู่การใส่สารเสพติดอื่นๆ ได้ แต่การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับโทษพิษภัยอันตรายของบุหรีไฟฟ้าไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและขาดความต่อเนื่อง ดังนั้น ภาครัฐควรร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบดิจิทัล อย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้เป็นแนวทางเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ ที่มุ่งเสริมสร้างมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมบุหรีไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพ โดยอ้างอิงจากผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่สะท้อนปัญหาและอุปสรรคจนนำมาสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. ควรตรากฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า โดยครอบคลุมถึงการห้ามนำเข้า ห้ามจำหน่าย ห้ามผลิต ห้ามให้บริการ ห้ามครอบครอง และบทกำหนดโทษ มาใช้บังคับในการควบคุมบุหรีไฟฟ้าไว้เป็นการเฉพาะ โดยบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 หมวดว่าด้วย บุหรีไฟฟ้า และให้กรมควบคุมโรค เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ กำกับดูแล และควบคุมการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2. ประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าและจำหน่ายบุหรีไฟฟ้าอย่างสิ้นเชิง โดยมีแนวทางการกำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะสำหรับบุหรีไฟฟ้า แต่เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว หากมีการดำเนินคดีอาญากับประชาชนหรือนักท่องเที่ยวผู้พกพาบุหรีไฟฟ้าที่ใช้บริโภคส่วนตัว ย่อมส่งผลเสียกับเศรษฐกิจของประเทศชาติ ดังนั้น ควรนำโทษปรับทางปกครองมาใช้เป็นเครื่องมือในการลงโทษสำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนใช้บุหรีไฟฟ้าในที่สาธารณะหรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของกฎหมาย โดยการนำโทษทางปกครองมาใช้บังคับแทนโทษทางอาญา ดังเช่น โทษปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 3. บูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและร่วมกับภาคเอกชนในการจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์ สร้าง

นวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบดิจิทัลอย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ความรู้ที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นความเข้าใจเข้าถึงพิษภัยของบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าหน่วยงานของรัฐมีความพร้อมที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและทางปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมการขายในผลิตภัณฑ์เหล่านี้ ตลอดจนออกเป็นกฎหมายคุ้มครองสุขภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งส่งผลให้เกิดโรคร้ายแรงและปัญหาด้านสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ และคุ้มครองประชาชนไม่ให้ได้รับอันตรายจากความเสี่ยง รวมทั้งมาตรการที่ป้องกันไม่ให้บุหรี่ไฟฟ้าถูกใช้ในลักษณะที่ชักจูงให้ผู้เยาว์และผู้ไม่สูบบุหรี่เกิดความต้องการที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบอีกต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ เรือนเพ็ชร. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชายอาชีวศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. ใน (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิระวัฒน์ อยู่สบาย. (2562). แนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.).
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. (2543). กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ประยูร กาญจนดุล. (2538). คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. (2542). คู่มือผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ชินอักษรการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2545). สคบ.กับการคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค.
- Hajek, P. et al. (2019). การทดลองแบบสุ่มระหว่างบุหรี่ไฟฟ้ากับการบำบัดทดแทนนิโคติน. N. Engl. J. Med., 380(7), 629–637.